

☐ ☐ **LODEWIJK FILIPS,** ☐ ☐
DE BURGERKONING VAN FRANKRIJK.

In 1773 uit de jongere linie van het huis Orleans gesproten, zag hij, een jongeling met snel bruisend bloed, hoe de afgrond zich opende, die het oude Frankrijk met zijn koningen en prinses, zijn priesters en zijn adel verslond.

Hij sloot zich bij de revolutionairen aan; de Jacobijnenclub was hem nauwelijks rood genoeg, en hij diende in het republikeinsche leger, dat de grenzen overtrok, om de tronen van Europa af te breken.

Maar de helling, waarop de revolutie hem voortschoof, werd hem toch te sterk; hij vluchtte met generaal Dumouriez naar de vijanden, die hij had bestreden, en, in gebrek en armoede gedompeld, nam deze prins van den bloede onder den schuilnaam van Latour een tijdlang de poovere betrekking waar van onderwijzer aan een Duitsche kostschool te Reichenau.

Zijn onrustige geest joeg hem van daar naar Engeland en Amerika; hij huwde met een Napolitaansche prinses, en tijdens de dagen, dat Napoleon op het eiland Elba gevangen zat, beraadslaagden de Europeesche hoven ernstig, of deze roode Jacobijn uit de dagen van '89 niet de geschikte stuurman zou kunnen zijn, om het Fransche staatschip in de veilige haven te loodsen.

Want Lodewijk Filips had tijdens zijn omzwervingen meer gedaan dan aan de jeugd de regels van drieën te leeren; zijn gezond verstand was in hem ontwaakt, en hij was een bezadigd man geworden.

Intusschen behaalde de oudere tak van het koningshuis de overwinning, en Lodewijk XVIII beklom den troon, terwijl Napoleon in de leeuwenkooi van St. Helena werd opgesloten.

Lodewijk Filips wachtte zijn tijd af; hij toonde een uitstekend beheerder te zijn, gaf zijn kinderen voortreffelijk onderwijs, en wapende zich met de voorzichtigheid der slang tegenover den achterdochtigen koning. Hij scheen zich weinig met de politiek te bemoeien; hij zeide tot de speurders van den Koning, dat hij in huiselijke zaken geheel opging, en tevreden was, als eenvoudig passagier te mogen meevaren op het schip, dat door een koninklijke hand zoo uitnemend werd bestuurd.

Hij had er genoeg van, om opnieuw den staf van den zeeroover te omklemmen; hij wist niet, wat de toekomst zou opleveren, maar één ding stond bij hem vast: nooit meer in ballingschap te gaan.

Hij zag terdege goed, dat het koningschap door onverstandige maatregelen bezig was, zijn eigen graf te graven, en toen de Juli-revolutie van 1830 den koning Karel X — den opvolger van Lodewijk XVIII — de kroon van het hoofd stormde, behoefde hij niet eens te bukken, om ze op te rapen.

Zoo was de onderwijzer Latour van Reichenau dan Koning van Frankrijk geworden.

Hij wist zich populair te maken. Met den regenscherm onder den arm liep hij door de straten; hij drukte de barricade-helden der Juli-revolutie kameraadschappelijk de hand, en maakte met hen een praatje over het mooie weer; hij hielp een zwaar geladen handkar mee voortduwen over een hooge brug.

De Parijzenaars konden het niet op, en zeiden: „Ziedaar de echte burgerkoning, zooals Frankrijk er nooit één heeft gehad!"

In zijn paleis heerschte dezelfde burgerlijkheid.

Geen kamerheeren meer, geen hofhouding, geen koninklijke huisgarde, geen Zwitsersche regimenten!

Zijn zonen bleven op de publieke scholen, alsof hun vader niets anders was dan een gewoon burger; hij be-

dwong op meesterlijke wijze zijn ongeduld, als de deputaties van het land hem martelden met lange redevoeringen, die een driftig mensch de stuipen op het lijf zouden jagen; en als het souvereine volk uit twintig-duizend kelen de Marseillaise tot het koninklijke balkon opzond, boog hij vriendelijk het hoofd, want hij was immers een koning bij de gratie van dat volk!

In het ministerie, door hem benoemd, had een Fransche Groen van Prinsterer zitting: de vermaarde staatsman Guizot, die met zijn Protestantsch hart en zijn strenge, anti-revolutionnaire ideeën wel een vreemde eend in deze bijt moet zijn geweest.

Guizot was minister van binnenlandsche zaken, en uit welk hout deze man was gesneden, toonde het oproer van Lyon, dat met een ijzeren vuist werd bedwongen. En een tweede opstand in dezelfde stad onderging in woedende straatgevechten, die zes dagen duurden, hetzelfde lot.

Doch de golfslag der Revolutie, die den Hertog van Orleans op een koningstroon had geworpen, bleef dezen bedreigen.

Op den verjaardag der Revolutie, die hem koning had gemaakt, en tijdens een wapenschouwing van 50.000 man troepen, werd de schitterende parade in een bloedig slagveld herschapen. Een kogelregen, door een helsche machine geslingerd, stortte plotseling op het gevolg des konings neer; officieren, soldaten, toeschouwers, generaals, waaronder een maarschalk, lagen in hun bloed te baden.

De koning bleef ongekwetst; hij behield zijn tegenwoordigheid van geest, terwijl de moordenaar werd gegrepen: een berooid mensch, die op deze huiveringwekkende manier zijn wrevel tegen de bestaande orde van zaken te kennen wilde geven.

Guizot was thans geen minister meer, maar bekleedde de niet minder eervolle betrekking van Fransch gezant te Londen. De koning droeg hem op, aan de Engelsche regeering vergunning te vragen tot het overbrengen van het stoffelijk overschot van den grooten Napoleon naar Parijs.

De Engelsche regeering had niet het minste bezwaar, en dit tijdstip achtte prins Lodewijk Napoleon — de latere keizer Napoleon III — zeer geschikt, om den Burgerkoning van den troon te stooten, en de open plaats in te nemen.

Doch die handgreep is een klucht geworden; nooit is er iets belachelijkers op dat gebied vertoond!

Lodewijk Napoleon was in de nabijheid van Boulogne geland, in het gezelschap van eenige gelukzoekers, die bij de overvaart van Engeland de champagne niet hadden gespaard. Zij richtten aan land niets uit, en holden terug naar hun roeiboot, om niet opgepakt te worden. De boot sloeg echter om, en de Prins werd door zijn vervolgers bij de haren uit het water gesleept. Een ongelukkige levende arend, die op zijn tijd zijn rol moest spelen, was mede onder de gevangenen!

Er ging een onbedaarlijk gelach op, toen de bijzonderheden van den mislukten aanslag bekend werden.

De Koning lachte; de arbeider lachte; alles lachte. Het was een korte, vroolijke afwisseling bij de sombere onweersbuien, die zich dreigend samenpakten aan den horizon.

Opnieuw werd Guizot minister, terwijl de revolutionaire oppositie met kracht het hoofd opstak. In het Parlement hadden onstuimige tooneelen plaats; aan Guizot werd verweten, dat hij eens naar Gent, naar het leger der vijanden van Frankrijk, ter bedevaart was gegaan, om over het slagveld van Waterloo naar het vaderland terug te keeren, op welke kwetsende woorden de minister dit fiere antwoord gaf: „Men hoope de beleedigingen zoo hoog op, als men wil — de hoogte mijner verachting zullen zij nimmer bereiken."'

Het onweer scheen weg te drijven; de kamerzittingen liepen verder rustig af; slechts de oppervlakte van het parlementaire leven werd bewogen door enige nieuwe moordaanslagen op den Burgerkoning. Doch die moordaanslagen verwonderden niemand meer; men raakte er

LODEWIJK FILIPS.

aan gewoon; het volk zeide, dat de Koning met een helm was geboren, daar twaalf pogingen tot sluipmoord op zijn persoon mislukt waren.

Niettemin was hij kwetsbaar.

Dat toonde hij in 1848, toen de zaden der revolutie, als op den wind voortgedragen, over geheel Europa werden gestrooid.

Algemeen stemrecht was het schibboleth geworden, maar de Koning en zijn eerste minister Guizot zetten den voet dwars. En bij de opening der Kamer *) sprak de Koning dit woord: „Te midden der opgewondenheid, die door vijandige of blinde hartstochten wordt gevoed, bemoeidigt en sterkt mij ééne overtuiging, dat wij in de constitutionneele monarchie, in de eensgezindheid der groote staatsmachten, de beproefde middelen bezitten, om alle hinderpalen te boven te komen.”

Dat was het begin van het einde.

De opgewondenheid nam toe; de Koning en zijn ministers werden voor reactionnaren uitgescholden; reeds werden de kreten: „Leve de Revolutie! Weg met het Ministerie!” gehoord.

Toen kwam het bericht, dat Guizot zich had opgeofferd, om het koningschap te redden.

Maar zijn ontslag was niet meer voldoende; de zonen der Juli-revolutie wilden hun Februari-revolutie hebben. En de Februari-stormen beukten den koningstroon omver.

De Burgerkoning teekende zijn afstand van den troon; in twee ellendige huurkoetsen reed hij met de zijnen naar St. Cloud.

Hij is de laatste Koning van Frankrijk geweest. En uit was de koningsdroom.

Hij had het vaste voornemen gehad, om nooit meer in de ballingschap te geraken. Maar zie! de mensch wikt, en God beschikt. En als balling is Lodewijk Filips, de veel besproken Burgerkoning, in Engeland twee en een half jaar later gestorven.

L. P.

*) 28 December 1847.

‘**W**as geen wonder, dat Haka zijn verblijf in Delhi van dagen tot weken en van weken tot maanden verlengde. Hij deed veel op voor zijn verstand, vermeerderde zijn kennis, maar bevrediging van den hoogsten wensch zijns harten vond hij niet. Hij besloot eindelijk te vertrekken.

Den dag vóór hij dat doen wilde, gebeurde het, dat hij, op de markt wandelende, daar een man bespeurde, die op een tafeltje vóór zich een aantal boeken had liggen, en die ten verkoop bood. Een aantal Hindo's stonden er om heen, en nu en dan raakte de verkooper met dezen of genen in gesprek, en trachtte zijn waar aan te prijzen. Voor Haka was het te koop bieden van boeken op den openbaren weg iets zeldzaams. Bovendien zag hij aanstonds, dat het Europeesche boeken moesten zijn. Hij trad daarom nader, bekeek de koopwaar, en vroeg den man wat hij aanbood.

„Deze boeken,” was het antwoord, „spreken van God, en zijn van groot nut voor de ziel.”

„Van welken God?” vroeg Haka.

„Van God, die den hemel en de aarde gemaakt heeft en al wat daarin is.”

„En wat zeggen die boeken van Hem?”

„Zij zeggen,” antwoordde de koopman met grooten

ernst, „dat God de wereld, die verloren was, wil redden en behouden, door Zijn Zoon, Jezus Christus, die gekomen is om de zonde en de schuld te verzoenen, en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen.”

Met zekere verbazing zag Haka den koopman aan. Wat die man zei, was juist, wat de ziel van den pelgrim vervulde, en Haka vroeg zich in stilte af, of wellicht die eenvoudige koopman hem bieden kon, wat hij bij de wijzen van Indië vergeefs had gezocht. Maar tegelijkertijd herinnerde hij zich het gebeurde met den steen, en hoe hij toen wel de waarheid had gehoord — dat wist hij nu bij ervaring. Maar het was een troosteloze waarheid geweest, die wel de kwaal noemde, maar onmachtig was het middel tot genezing aan te wijzen. Met een droef, twijfelmoedig glimlachje vroeg hij den man, hem de boeken eens te laten zien.

„Wilt ge er eens iets uit hooren?” vroeg de ander, die zag dat zich een aantal nieuwsgierigen rondom zijn tafel had vergaderd.

Meteen opende de koopman een der boeken, en begon te lezen Lukas 15, de schoone gelijkenissen van het verloren schaap, den verloren penning en den verloren zoon; drie verlorenen, alle drie door Gods liefde opgezocht en gevonden.

„Dat is een mooi boek,” sprak een uit het volk; „is dat het boek van de Christenen?”

„Ja,” antwoordde de voorlezer; „de Christenen in het Westen laten deze boeken, die van Jezus Christus spreken, in de talen van alle volken drukken, en verspreiden ze dan. Zij hebben mij gesteld om dit te doen in deze plaats. Wilt ge niet zulk een kostelijk boek kopen? De prijs is gering, want het is niet om winst te doen. Veeleer wordt er nog wat minder voor ontvangen dan uitgegeven.”

De lezer heeft waarschijnlijk reeds begrepen, dat de man, die zoo sprak, een der rondreizende boden of colporteurs was van het zoo gezegend werkende Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap. Het verspreidt jaarlijks duizenden bij duizenden Bijbels in alle mogelijke streken, waar het maar kan doordringen, en is door de vele miljoenen exemplaren der H. Schrift, die het nu in ruim een eeuw in omloop gebracht heeft, tot een zegen geworden voor heel de wereld. Ook ons vaderland heeft dien ruimschoots genoten.

Meer dan een van de toehoorders vroeg nu om een boek. Ettelijke Bijbels of gedeelten des Bijbels werden verkocht. Haka kocht een geheelen Bijbel, toen hem verzekerd was, dat het boek al de gewijde geschriften der Christenen bevatte. Hij was zeer onder den indruk van wat hij had hooren voorlezen. Toch, zoo verklaarde hij later zelf, kocht ik het boek niet omdat ik er veel van verwachtte, maar meer om er mij op de thuisreis den tijd mee te korten. Zoo waar is het, dat de mensch het licht in zijn nabijheid kan hebben en toch niet zien, wijl hij van nature blind is. Doch Hij, die het Licht is tot verlichting der heidenen, is dezelfde, die ook der blinden oogen opent.

Weldra aanvaardde Haka nu de reis huiswaarts, en wel, gelijk eertijds de Moorman van Candacé, in een gemakkelijken wagen. En wederom als de Moorman las hij, al reizende, de Schriften.

Het eerste wat meer bepaald zijn aandacht trok, waren de Psalmen. Haka was een man van diepe gedachten en een gevoelvol, dichterlijk gemoed. En reeds daarom moesten hem de schoone liederen wel treffen, waarin de heilige zangers hun hart hebben uitgestort. Doch al verder voortgaande, werd hij door nog wat anders en hoogers getroffen dan dichterlijke schoonheden. Daar klonk in die psalmen een toon, dien hij zoo dikwijls in eigen hart had vernomen; een toon van klagen over zonde en schuld, een roepen om vergeving, een zuchten om verlossing en hulp; maar daarbij was er ook een geloovig, vast en blijmoedig vertrouwen op God. En dat had Haka nog nooit in zich bespeurd.

Hoe kwam de dichter daaraan? Zoo vroeg hij, en hij zou het antwoord vinden.

Toen hij na een lange, vermoeiende reis eindelijk thuis